

1. Odnosi in sodelovanje

Mladi so ugotovili, da na njihovo počutje v šoli bistveno vplivajo odnosi med njimi, torej med učenci samimi. Zato so predlagali delavnice, ki bi obudile povezovanje med generacijami različnih starosti. Mladi si želijo izboljšati odnos med učitelji in starši, zato predlagajo, da bi uvedli govorilne ure med učenci in učitelji, da bi težave razrešili težave brez prisotnosti staršev.

Glede socialnih omrežij so mladi povedali, da se zavedajo nevarnosti in pasti le teh. Ker si ne želijo starševskega nadzora, si želijo več delavnic, izkušenj, ki bi jim jih predstavili tisti, ki imajo več izkušenj s spletom. Želijo se učiti od starejših, še posebej od žrtev zlorab na spletu.

Na področju šolskega sistema si mladi želijo, da so bolj vključeni v šolski sistem. Mladi pravijo, da ko rešujejo šolske ankete, so rezultati le teh upoštevani. Želijo si, da bi bilo mnenje mladih upoštevano.

2. Učne vsebine in šola za življenje

Povedali so, da se jim med najbolj koristnimi učnimi vsebinami zdijo matematika, angleščina, gospodinjstvo, slovenščina, zgodovina, etika in šport, saj menijo, da jim ta znanja pomagajo pri vsakdanjem življenju in vključevanju v družbo. Izpostavili so tudi pomen praktičnih vsebin, delavnic, pogovorov in razširjenega programa, ki jim omogočajo bolj zanimiv in sproščen pouk. Posebej so poudarili, da jim športne aktivnosti pomagajo pri koncentraciji in sprostitvi med poukom, zgodovina pa pri razumevanju razvoja družbe in oblikovanju prihodnosti.

Pogrešajo predvsem več vsebin, povezanih z realnim življenjem, kot so finančna pismenost, računalniška pismenost, prva pomoč, ročne spretnosti, bonton, varnost na spletu, kritično razmišljanje ter ozaveščanje o otrokovih pravicah in dolžnostih. Menili so tudi, da v šoli primanjkuje praktičnih primerov uporabe znanja, več skupinskega dela, predstavitev, kreativnega pouka ter vsebin, povezanih z osebnim razvojem in človeškimi vrednotami.

Poudarili so, da bi moralo biti pri vseh predmetih več praktičnega pouka in življenjskih veščin, kot so retorika, kritično razmišljanje, prva pomoč, lepomiselnost in branje. Ob tem so izrazili željo, da bi obstoječim predmetom dodali več uporabnih vsebin, namesto da bi uvajali veliko novih predmetov. Kot možne nove predmete so predlagali finančno pismenost, računalništvo, retoriko in »šolo za življenje«, ki bi vključevala vsakdanje praktične vsebine, kot so ravnanje z denarjem, bonton in osnovne življenjske spretnosti.

Dodali so še, da jih zanima prihodnost družbe in da radi izražajo svoje mnenje. Ob tem so poudarili tudi pomen sodelovanja med šolo in družino pri vzgoji prihodnjih generacij ter oblikovanju boljše prihodnosti.

3. Metode in načini učenja/poučevanja

Povedali so, da so med najpogosteje uporabljenimi metodami učenja delanje zapiskov, reševanje nalog na tablo pri pouku, interaktivne kvizi, video razlage in projektne naloge. Omenili so tudi uporabo umetne inteligence za preverjanje znanja naučene snovi, pri čemer so poudarili, da jo je treba uporabljati pravilno.

Izrazili so željo, da bi učitelji snov bolj približali učencem in uporabljali manj stroge frontalne oblike poučevanja. Poudarili so pomen pouka na prostem, praktičnega dela in skupinskega dela,

saj si tako učenci snov lažje zapomnijo. Zavzeli so se tudi za manj »piflanja« ter več poudarka na razumevanju, uporabi in povezovanju znanja.

Dodali so še, da bi morali imeti učenci več svobode pri izbiri načina zapisovanja snovi, na primer z izdelavo lastnih povzetkov, miselnih vzorcev in podobnih pristopov.

Mladi so povedali, da pogrešajo to, da bi jih učitelji več oz. bolj vključevali v pouk in v razlago, več bi morali spraševati učence, da bi s tem krepili pozornost ter poglobljeno razmišljanje snovi.

Mladi so tudi mnenja, da bi moral biti dopolnilni pouk obvezen za vse tiste, ki nimajo pozitivne ocene pri določenem predmetu.

Žalosti jih, da je še vedno prisotno to, da je učence strah oziroma sram vprašati učitelja za pomoč, saj velikokrat ne dobi kvalitetnega odgovora ali je tarča posmeha svojih sošolcev.

4. Vrednote in odgovornost

Mladi so izpostavili, da se vrednote skozi čas spreminjajo, pri njihovem oblikovanju pa imajo pomembno vlogo starši, šola, vrstniki in širša družba. Mladim ključne vrednote so: odgovornost, spoštovanje, empatija, sodelovanje, družina, prijateljstvo ter kritično mišljenje. Posebej opozarjajo na pomen samospoštovanja in sposobnosti oblikovanja lastnega mnenja, saj menijo, da prav to posamezniku omogoča boljšo odpornost na negativne vplive okolice.

V ospredju je bilo tudi vprašanje odgovornosti mladih za lastna dejanja. Po njihovem mnenju mladi pogosto težko sprejemajo posledice svojih odločitev, kar se kaže v odnosu do šolskih obveznosti, učiteljev in vrstnikov. Opozorili so tudi na upad avtoritete učiteljev in potrebo po jasnih pravilih ter posledicah za neprimerno vedenje. Mladi so mnenja, da bi morali učenci prevzemati več odgovornosti za svoje delo, odnose in učni uspeh.

Pomemben del razprave je bil namenjen vplivu umetne inteligence. Mladi jo prepoznavajo kot pomemben del prihodnosti in koristno orodje za raziskovanje ter pridobivanje informacij, hkrati pa opozarjajo na tveganja njene pretirane uporabe pri učenju in ocenjevanju. Izpostavili so nevarnost zmanjševanja motivacije za učenje, površinskega pridobivanja znanja in povečevanja razlik med učenci. Po njihovem mnenju bi morale šole mladim nameniti več vsebin o varni, odgovorni in kritični uporabi umetne inteligence, saj številni mladi težko presojujejo verodostojnost informacij.

Mladi so opozorili tudi na vprašanje statusov učencev in dodatne strokovne pomoči. Menijo namreč, da prihaja do razlik in neenakosti pri dodeljevanju prilagoditev, kar lahko vodi tudi v zlorabe. Izpostavili so potrebo po bolj preglednih postopkih, jasnih kriterijih in enaki obravnavi vseh učencev. Opozarjajo tudi na dolgotrajne postopke za pridobitev dodatne pomoči ter na različne prakse med posameznimi šolami.

Kot ključne izzive današnjega časa so mladi izpostavili vpliv umetne inteligence, pomen kritičnega mišljenja, vprašanje samozavesti, odnose med vrstniki ter zagotavljanje pravičnosti in enakih možnosti v šolskem sistemu.